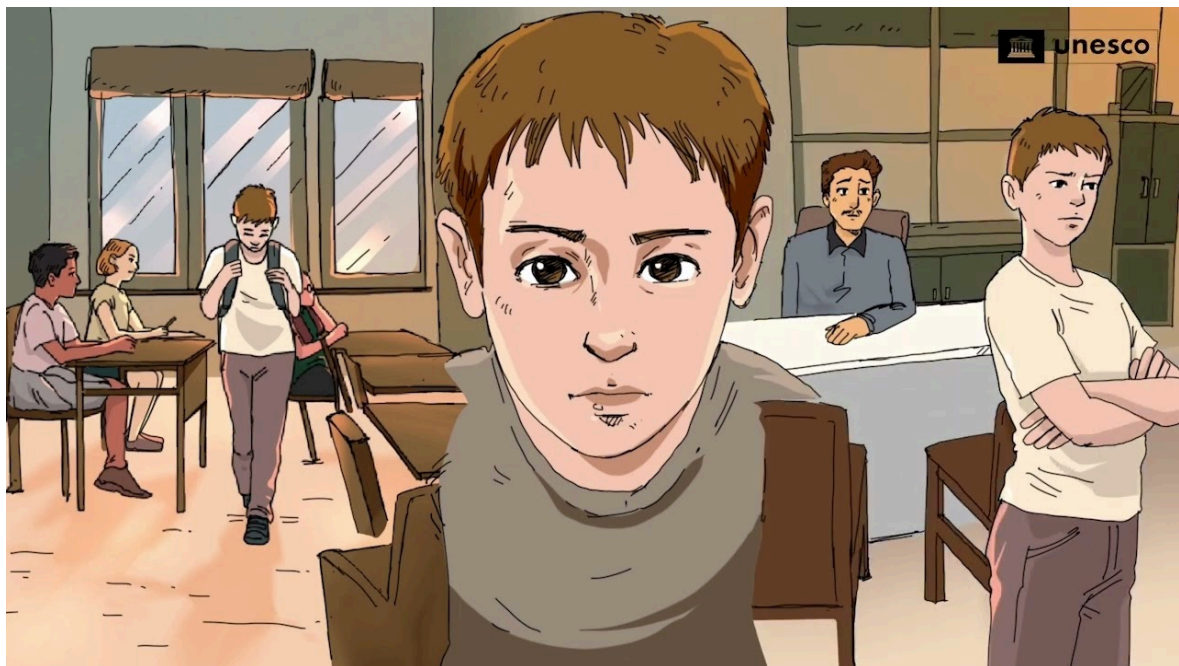

Abandonament escolar

L'abandonament escolar és una problemàtica global que afecta milions d'infants i joves i limita el seu desenvolupament personal i social. Entendre'n les causes i conseqüències és clau per construir una educació més justa i inclusiva.

Leave no child behan

Font: UNESCO

L'abandonament escolar és un dels problemes educatius més greus i importants que afecten l'educació a nivell global. Aquesta situació la viuen molts infants i adolescents, els quals deixen l'escola abans d'acabar el seu cicle escolar, ja sigui primària o secundària. Aquesta problemàtica té un gran impacte en els alumnes, ja que al deixar l'escola els limita l'accés a continuar adquirint coneixements i habilitats bàsiques. També impedeix que aquestes persones puguin desenvolupar-se socialment, tenir oportunitats laborals i bàsicament participar activament en la societat.

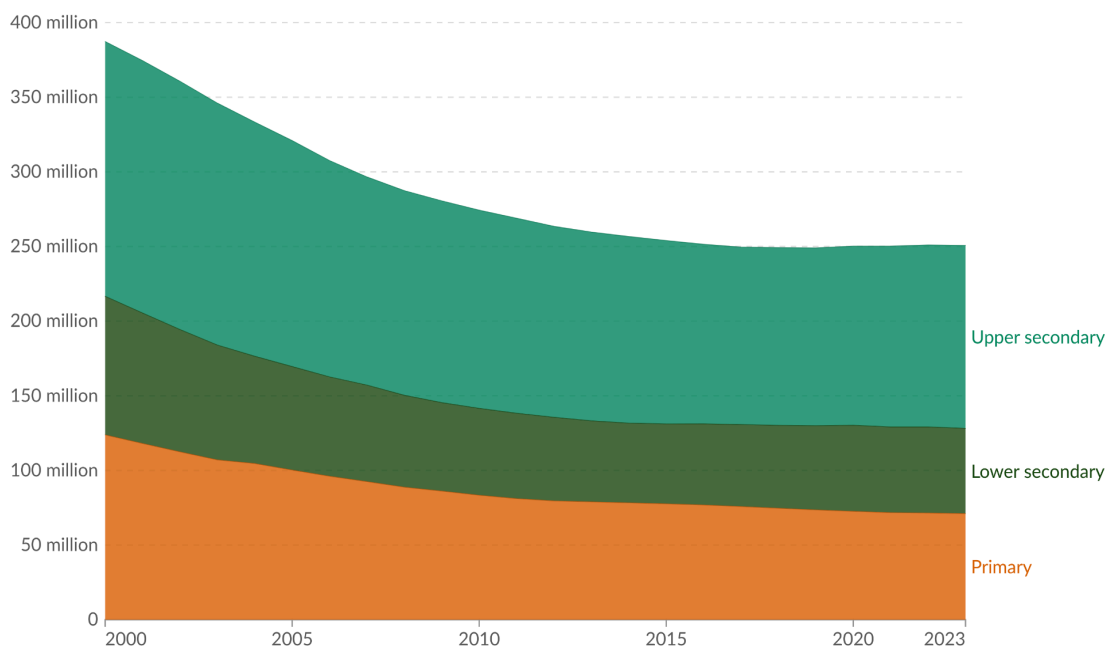
Segons dades de la UNESCO (2024), més de **251 milions de nens i adolescents** d'entre 6 i 18 anys no formen part del sistema educatiu, és a dir, que no reben una educació. Això ens demostra que tot i els avenços d'aquests últims anys, encara queda un gran camí per tal d'assolir una educació universal

i de qualitat. (UNESCO, 2024, *251M Children and Youth Still Out of School*, n.d., #)

Children and adolescents out of school, World

Our World
in Data

Number of children and adolescents of primary¹, lower secondary², and upper secondary³ age who are not enrolled or attending school during a given academic year.

Data source: UNESCO Institute for Statistics (2025)

OurWorldinData.org/global-education | CC BY

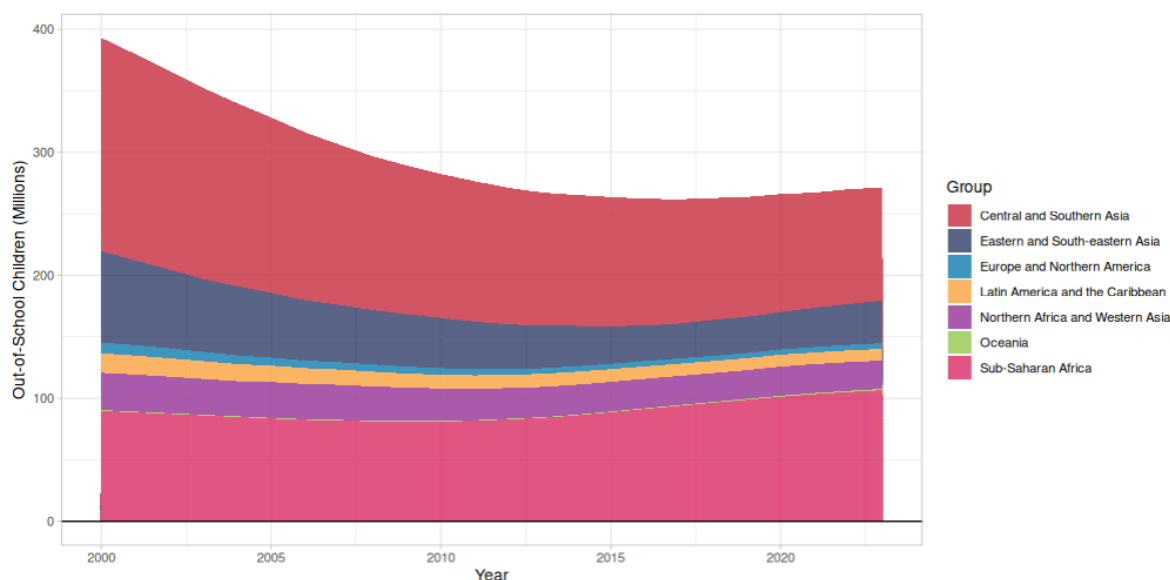
Alumnes no escolaritzats per grau

Font: Our World In Data

L'abandonament escolar no només és un problema educatiu, sinó també econòmic, social, i cultural, ja que influeix negativament en el desenvolupament tan individual com a nivell col·lectiu. L'educació és una eina molt important per tal de combatre la pobresa, reduir les desigualtats. Quan un nen o adolescent deixa l'escola abans de temps, aquest perd la seva oportunitat de progressar tant en l'àmbit personal, com en l'àmbit social.

Aquesta problemàtica no té el mateix impacte en totes les zones. Les regions que es troben més afectades són principalment **Àfrica subsahariana i Sud d'Àsia**, ja que tres quartes parts de la població mundial no escolaritzada pertany a aquestes, mentre que en altres països on hi ha més recursos, les dades són molt més baixes. (UNESCO *Global Education Monitoring Report, Out-Of-School Rates*, n.d., #)

També cal destacar un factor important que és el de les diferències de gènere, ja que les nenes, en moltes zones tenen més probabilitats d'abandonar l'escola, ja sigui per motius domèstics, matrimonis, o normes culturals.

Mapa global de nens fora de l'escola per regió Font: UNESCO GEM Report

Alguns organismes internacionals com la **UNESCO**, l'**ONU** i el **Banc Mundial**, han determinat que el risc d'abandonament escolar està augmentant en zones on la pobresa, els conflictes armats i la discriminació de gènere estan presents.

La pandèmia de la **COVID-19** va augmentar notòriament aquesta situació. El tancament d'escoles durant mesos i la falta d'accés a tecnologia, va provocar que més **1.600 milions d'estudiants** de tot el món es quedessin sense classes, i per tant sense accés a poder continuar amb la seva educació. (*UNESCO Education COVID-19 Response*, n.d., #). Això va provocar que una vegada acabada la pandèmia, molts nens no tornessin a l'escola.

Quan ens preguntem el motiu de què tants infants i adolescents deixin l'escola abans d'hora, no podem trobar una resposta definitiva, ja que hi ha molts factors que influeixen en aquesta decisió. Aquests factors poden ser tant econòmics, com socials, educatius, o personals. Segons la UNESCO aquests són les causes més habituals.

Els factors econòmics són un dels motius més comuns i determinants de l'abandonament escolar. Aquests factors estan molt més presents en països amb menys recursos. Quan una família es troba en una situació de pobresa, l'escola acostuma a perdre importància i a quedar en segon pla, ja que la principal prioritat és obtenir recursos per la família, on també intervenen els nens. En la gran majoria dels casos, els nens es veuen obligats a treballar per tal de contribuir econòmicament en la situació familiar, fet que els impedeix anar a l'escola regularment. La UNESCO destaca que en algunes zones d'Àfrica i Àsia, el cost del material escolar, el transport o les taxes educatives, és molt elevat, i moltes famílies es veuen obligades a treure als seus fills de l'escola.

En molts països, l'abandonament escolar està relacionat amb factors socials i culturals que limiten l'accés a l'educació. En zones on estan força presents les desigualtats de gènere, les nenes surten molt perjudicades, ja que acostumen a deixar l'escola per tal de poder ajudar a casa, o perquè els organitzen casaments precoços, o simplement perquè donen més importància a l'educació dels nois. (UNESCO, 2025, n.d., #)

L'abandonament escolar no sempre ve impulsat per factors relacionats amb la situació dels alumnes, sinó que el sistema educatiu també pot fallar, convertint-se en un dels factors principals d'aquest. L'abandonament escolar augmenta quan les escoles no disposen de recursos suficients, quan el professorat no està ben qualificat o quan les infraestructures no són adequades. La UNESCO (2024) ha determinat que en moltes zones del món hi ha una proporció molt elevada d'alumnes per professor, fet que afecta el rendiment escolar, i a l'atenció dels professors pels seus alumnes. A més, altres factors com la manca de suport psicoeducatiu o la presència de violència escolar, poden provocar que l'estudiant decideixi abandonar els seus estudis.

Per últim, podem trobar-hi factors relacionats directament amb la situació personal dels alumnes. Hi ha alumnes que tenen problemes familiars, de salut, emocionals o d'aprenentatge, cosa que els dificulta de cara a seguir el ritme escolar. Segons el Banc Mundial (2022), la salut mental i l'autoestima tenen un paper molt important en la permanència educativa dels alumnes. Aquests

poden experimentar situacions d'assetjament escolar, familiars, o sensacions de fracàs i manca de suport, el que pot provocar la que l'alumne perdi l'interès i acabi renunciant als seus estudis.

L'abandonament escolar no és només un problema educatiu, sinó que afecta en la vida dels alumnes, en les seves regions i fins i tot en el desenvolupament global. Segons la UNESCO, deixar els estudis abans d'hora pot generar desigualtats socials per tota la vida de l'alumne, i tenir un impacte en progrés social i econòmic dels països. Per això és important entendre les conseqüències d'aquest fenomen per tal de poder combatre'l correctament.

En el moment en què un infant o adolescent abandona l'escola, la seva vida queda totalment limitada, fet que afecta directament el seu futur. L'educació és el camí principal per tal de poder accedir a feines ben qualificades i remunerades, i sense aquesta educació, les oportunitats laborals es redueixen molt. El Banc Mundial, diu que els joves que no completen l'educació bàsica, acostumen a treballar en feines precàries, amb salaris baixos i poc estables.

A més, l'abandonament escolar també afecta el desenvolupament personal i emocional. Molts adolescents que han abandonat el sistema educatiu acaben tenint una baixa autoestima, dificultats per gestionar situacions complexes, i un risc més gran a patir problemes de salut mental.

Els efectes d'aquesta problemàtica no només afecten la persona, sinó que també influeixen en la seva regió. Les zones amb taxes altes d'abandonament escolar acostumen a patir més desigualtats econòmiques i socials. Segons la UNESCO (2023), quan una gran quantitat de joves deixen l'escola, el país perd capital humà, fet que dificulta el desenvolupament social i científic. També s'ha observat que les regions amb menys nivell educatiu tenen més probabilitats de presentar desigualtats de gènere, pobresa, i discriminació entre generacions.

A escala global, l'abandonament escolar atura el progrés dels ODS. L'ONU (2022) ressalta que l'educació és clau per tal de reduir la pobresa, millorar la salut, promoure la igualtat de gènere, i impulsar el desenvolupament econòmic

global. Per tant, si la taxa d'abandonament és tan elevada, no podem avançar cap a un futur més just i sostenible, on tots els països puguin desenvolupar-se correctament.

Per entendre millor la magnitud d'aquesta problemàtica, és important observar alguns casos actuals d'arreu del món.

En zones com l'Àfrica subsahariana i el Sud i Centre d'Àsia podem trobar una gran concentració d'infants fora de l'escola: prop del 39% de tots els nens no escolaritzats viuen a l'Àfrica subsahariana i un 34% al Sud i Centre d'Àsia. (*UNESCO Institute for Statistics, 2024, n.d., #*)

En el cas de l'Amèrica Llatina, les xifres d'abandonament escolar són inferiors però igualment de preocupants. Segons el Banc Mundial (2020), al voltant del 14% dels adolescents de secundària a Hondures, Guatemala i Bolívia no completen els estudis, especialment en zones rurals.

Els països afectats per conflictes recents com Síria, Ucraïna o Afganistan també es troben en situacions extremes. La UNESCO (2021) diu que més del 50% dels infants en zones de conflicte no poden assistir a l'escola, a causa de la destrucció d'infraestructures educatives i al desplaçament de les famílies.

Encara que els països desenvolupats presenten taxes més baixes, aquesta problemàtica també està present. A la Unió Europea, Eurostat (2023) informa que aproximadament 10% dels joves abandonen abans de temps l'educació i la formació. Això es dona principalment en zones més vulnerables. (*EUROSTAT, 2024, n.d., #*)

Per combatre l'abandonament escolar, s'han format diverses iniciatives globals que involucren governs, organitzacions internacionals i societats civils per tal de garantir que tots els infants i joves tinguin accés a una educació de qualitat.

Una de les accions més importants és el compromís dels països amb l'ODS 4 de l'ONU, que comporta establir metes nacionals per reduir el nombre d'infants

fora de l'escola. Segons un informe de la UNESCO, alguns països s'han compromès a reduir la taxa de nens no escolaritzats, amb l'objectiu d'arribar a només 107 milions d'estudiants fora del sistema educatiu d'aquí al 2030, sempre que es compleixen les metes nacionals.

Un exemple que podem destacar és la iniciativa del Govern de Tailàndia "Thailand Zero Dropout". Aquesta té l'objectiu de reintegrar estudiants al sistema educatiu i oferir opcions més flexibles d'aprenentatge per evitar que els joves abandonin abans de temps l'escola. Aquest programa utilitza diferents metodologies i treballa conjuntament amb autoritats locals per identificar i donar suport a joves fora de l'escola.

D'altra banda, programes d'ONG com Pratham's Second Chance (Índia) ofereixen formació i suport per reincorporar joves que ja han abandonat l'educació, ajudant-los a completar estudis importants com la secundària.

Altres exemples que podem destacar són col·laboracions internacionals com l'Out-of-School Children Initiative, que treballa per identificar i ajudar aquells infants que mai no han estat escolaritzats o que van abandonar abans de completar l'educació bàsica.

Aquestes iniciatives mostren que la solució per tal de reduir l'abandonament escolar parteixen de combinar polítiques públiques, inversió educativa, suport social i programes comunitaris.

L'abandonament escolar és una problemàtica que afecta milions d'infants i joves arreu del món i que frena el compliment de l'ODS 4. Les dades i els casos analitzats mostren que, tot i els avenços, encara hi ha grans desigualtats en l'accés i la continuïtat educativa segons el país i la situació social.

Aquest problema no només limita el futur de les persones que deixen l'escola, sinó que també dificulta el progrés de les societats, ja que l'educació és la base per al desenvolupament econòmic, social i humà. Per això, el fet de reduir l'abandonament escolar és molt important per construir un món més just, més preparat i amb més oportunitats per a tothom.

L'abandonament escolar no només és un problema educatiu, sinó una injustícia que limita el futur de molts infants i adolescents. La manca d'oportunitats educatives augmenta les desigualtats i fa evident que no tots els joves tenen les mateixes possibilitats de créixer i desenvolupar-se. Aquesta problemàtica mostra la importància d'invertir en educació de manera real i efectiva, no només com a dret, sinó com una eina per tal transformar i canviar la societat. Garantir que tots els nens i joves puguin accedir a l'educació és un pas imprescindible per construir un futur més just, equitatiu i sostenible per a tothom.

El prat de llobregat, 8 de gener de 2026

References

Conseqüències socials. (n.d.).

<https://kwfoundation.org/blog/2025/08/15/10-consecuencias-sociales-del-abandono-escolar/>

EUROSTAT, 2024. (n.d.).

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240523-1?>

Mapa global de nens fora de l'escola per regió. (n.d.).

<https://www.unesco.org/gem-report/en/view/outofschool>

Our World in Data. (n.d.).

<https://ourworldindata.org/data-insights/the-global-number-of-children-not-attending-school-has-declined-by-nearly-40-since-2000?>

UNESCO, 2025. (n.d.).

<https://www.unesco.org/en/articles/what-we-stand-lose-costs-children-and-youth-not-learning-2030?>

UNESCO, 2024, 251M children and youth still out of school. (n.d.).

<https://www.unesco.org/en/articles/251m-children-and-youth-still-out-school-despite-decades-progress-unesco-report?>

UNESCO Education COVID-19 response. (n.d.).

<https://www.unesco.org/en/covid-19/education-response?>

UNESCO Global Education Monitoring Report, out-of-school rates. (n.d.).

<https://www.unesco.org/gem-report/en/view/outofschool?>

UNESCO Institute for Statistics, 2024. (n.d.).

<https://www.unesco.org/gem-report/en/view/outofschool?>